

การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของโรงเรียน

พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา วัดศรีนคราราม

อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี

**An Educational Institution Administration in the Digital Period Following
the Principle of Sappurisa- Dhamma 7 of Phrapariyattidham School,
Formal Education Section of Wat Srinakararam
in Kumpawapi District, Udonthani Province**

พระมหาพงษ์สินธ์ โพธิ์คำ,

พระมหาอำพล ชัยสารี และ อริย์รัช เลิศรวมโชค

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย

PhramahaPongsin Phokam,

PhramahaAmpol Chaisaree and Arithat Loesruamchok

Mahachulalongkornrajavidyalaya University Nongkhai Campus, Thailand

Corresponding Author, E-mail: tong.ampol@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาหลักสัปปุริสธรรม 7 ในพระพุทธศาสนาเถรวาท 2. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา วัดศรีนคราราม อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี และ 3. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา วัดศรีนคราราม อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี

ผลการวิจัยพบว่า

1. หลักสัปปุริสธรรม 7 ในพระพุทธศาสนาเถรวาท 1.) อัมมมัญญตา 2.) อัตถมัญญตา 3.) อัตตมัญญตา 4.) มัตตมัญญตา 5.) กาลมัญญตา 6.) ปริสัญญมัญญา และ 7.) ปุคคลปโรปรัญญตา 2. สภาพการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา วัดศรีนคราราม อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี จากการสัมภาษณ์ พบว่า ด้านรูปแบบมีการทำงานที่ไม่ตรงกับความสามารถของครู ผู้บริหาร และบุคลากรทั่วไป ด้านวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการสอนไม่มีความทันสมัย เพราะการบริหารภายในโรงเรียนนั้นมีบุคลากรรวมทั้งผู้บริหารนั้นมีอายุที่แตกต่างกันทำให้เครื่องมือเพื่อการสอนไม่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนที่ปัจจุบันเทคโนโลยี แต่ข้อดีของการบริหารโรงเรียนนั้นได้มีการประชุมเป็นประจำทุกๆเดือนเพื่อทำการวิเคราะห์ปัญหาต่างๆ หาทางจัดการให้เกิดพัฒนาขึ้น 3. แนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล

วันที่รับบทความ: 30 เมษายน 2564; วันที่แก้ไขบทความ 15 มิถุนายน 2564; วันที่ตอบรับบทความ: 16 มิถุนายน 2564

Received: April 30, 2021; Revised: June 15, 2021; Accepted: June 16, 2021

ตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา วัดศรีนคราราม อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี โดยการประชุมเป็นประจำทุกๆเดือน เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและโอกาสในการบริหารจัดการ โรงเรียนให้ได้มาตรฐานและการบริหารงานบุคคลเพื่อให้การบริหารทรัพยากรบุคคลนั้นมีความรู้มีความเข้าใจในบริบทต่างๆของการบริหารที่มีความเท่าเทียมกันและเป็นการเปิดเผยฐานข้อมูลหรือความโปร่งใสในเรื่องของการบริหารจัดการ เพื่อให้เข้าใจซึ่งกันและกันมากยิ่งขึ้น และมีโครงการอบรมกิจกรรมเกี่ยวกับหลักสัปปุริสธรรม 7 หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาอื่นๆ เพื่อการพัฒนาศักยภาพของครูและบุคลากรให้มีความเข้าใจในหลักธรรมและสามารถประยุกต์หลักธรรมให้เข้ากับการบริหารจัดการภายในโรงเรียนให้ได้มาตรฐาน

คำสำคัญ: หลักสัปปุริสธรรม 7; การบริหารงาน; ผู้บริหารยุคดิจิทัล

Abstracts

The objectives of this research are: 1) to study the principle of Sappurisa-Dhamma 7 in Theravada Buddhism 2) to study the educational institution administration in the digital period of Pariyattidham School, formal Education Section, North-Eastern part of Thailand, and 3) to propose the way to develop the educational institution administration in the digital period following the principle of Sappurisa-Dhamma 7 in Phrapariyattidham School, Formal Education Section, North-Eastern part of Thailand.

The result revealed that

1. The principles of Sappurisa-Dhamma 7 are; 1) Dharmannutà 2) Atthannutà 3) Attannutà 4) Mattannutà 5) Kàlannutà 6) Parisannutà 7) Puggalaparoparannutà 2. The situation of educational institution administration in the digital period of Phrapariyattidham School, Formal Education Section, North-Eastern part of Thailand. The interview was found that the administration on working is incompetent to the teachers, administrators, and personnel. The teaching aid is out-of-date and does not satisfy the need of students, because of the age differences and the lack of use on teaching aid of administrators and personnel. By contrast, the conference is held every month to analyze and solve problem 3. The guideline for developing the education institution administration in the digital period following the principle of Sappurisa-dhamma 7 in Phrapariyattidham School, Formal Education Section, North-Eastern Part of Thailand was found that the monthly meeting is held to analyze the problems and to administrate school to be standardized and the personnel administration aims to equally, be transparent and well-understand each other. The principle of the Sappurisa-Dhamma 7 training program aims for the teachers and personnel to comprehend the teaching and to apply the school's administration to be standardized following the principle of Sappurisa-Dhamma 7.

Keywords: The Principle of Sappurisa-Dhamma 7; Administration; Administrator in the Digital Period

บทนำ

การปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดินโดยให้นำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารราชการแผ่นดินและการจัดทำบริการสาธารณะ ให้มีการบูรณาการฐานข้อมูลของหน่วยงานของรัฐให้มีการปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างและระบบการบริหารงานของรัฐ และแผนกำลังคน ภาครัฐให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายใหม่ ๆ ให้มีการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงานบุคคลภาครัฐ (พิฐวรรณ กิตติคุณ, 2560 : 2) รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการ กำกับส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดการศึกษาดังกล่าวมีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล ทั้งนี้ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติซึ่งอย่างน้อยต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ และการดำเนินการและตรวจสอบการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560 : 14) ด้านประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอน การบริหารจัดการ และการใช้จ่าย เพื่อเพิ่มคุณภาพการศึกษาและลดภาระงบประมาณ การใช้จ่ายงบประมาณเพื่อการศึกษาซึ่งได้รับค่อนข้างสูง เมื่อเทียบกับประเทศอื่น ๆ แต่ใช้จ่ายเพื่อพัฒนาผู้เรียน พัฒนาการเรียนการสอนและพัฒนาครู ค่อนข้างน้อย การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศทางการศึกษาที่เชื่อมโยงกันเพื่อใช้ในการ บริหารจัดการ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยเฉพาะสถานศึกษาขนาดเล็ก การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดและสนับสนุนการศึกษาเพื่อลดภาระค่าใช้จ่าย ของภาครัฐ และปฏิรูประบบการเงินเพื่อการศึกษา งบประมาณทางการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560:20)

การบริหารสถานศึกษาในปัจจุบันต้องมีการพัฒนาบุคลากรทั้งด้านผู้ผลิต และผู้ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการผลิต รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม มีคุณภาพ และประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553 : 18) การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีปัจจุบัน และที่กำลังจะเกิดขึ้นในอนาคตมีอัตราการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วมาก เมื่อเปรียบเทียบกับการเปลี่ยนแปลงในอดีตที่ผ่านมาซึ่งมีผลกระทบต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาเป็นอย่างมาก ดังนั้นในฐานะผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีความจำเป็นต้องเปลี่ยนทัศนคติ และแนวคิดการบริหารของตนเองให้ทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้สถานศึกษามีความทันสมัยสามารถบริหารจัดการสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพในทุก ๆ ด้าน (เอกชัย กี่สุขพันธ์, 2561, ออนไลน์) รัฐต้องส่งเสริมให้มีการวิจัยและพัฒนา การผลิตและการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รวมทั้งการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้เกิดการใช้ที่คุ้มค่าและเหมาะสมกับกระบวนการเรียนรู้ของคนไทย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553 : 19)

สภาพการจัดการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา มีประเด็นที่ต้องได้รับการพัฒนาที่สำคัญอยู่หลาย ๆ ประเด็น ไม่ว่าจะเป็นในด้านคุณภาพและมาตรฐานในการจัดการศึกษาในปัจจุบัน

ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ที่ยังไม่เป็นที่ยอมรับจากสังคมในวงกว้างความไม่ชัดเจนในอัตลักษณ์ของการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทที่ควรจะเป็นอย่างแท้จริงประสิทธิภาพของระบบการดำเนินการด้านการบริหารจัดการ และการจัดการศึกษา ที่ยังไม่มีทิศทางการพัฒนา และขาดความชัดเจนในการสร้างเอกภาพทางการบริหารให้กับกลุ่มโรงเรียน อีกทั้งโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาไม่มียุทธศาสตร์การพัฒนาที่เด่นชัดพอที่จะเป็นแนวทางของการจัดการศึกษาในบริบทพื้นที่นั้น ๆ เพื่อสร้างศาสนทายาท และดำเนินการเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่ชุมชนในพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, 2557 : 1) โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้พร้อมเป็นพุทธศาสนทายาทที่เปี่ยมปัญญาพุทธธรรมประพฤติปฏิบัติตนได้ถูกต้องตามหลักพระธรรมวินัยอันเป็นพุทธบัญญัติ มีหลักพุทธธรรมนำชีวิตอันเป็นคุณลักษณะปรีดีสามัญที่พึงประสงค์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553 : 12) และสามารถทำหน้าที่เผยแผ่พุทธธรรมเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม และคุณภาพชีวิตของประชาชนในเชิงบูรณาการวิชาการทั้งทางธรรมและทางโลกได้อย่างดีมีวิธีการที่เหมาะสมกับสภาพสังคมปัจจุบัน (กองพุทธศาสนศึกษา, 2557 : 1)

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยในฐานะเป็นครูผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาในการนำเอาหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเรื่องสัปปุริสธรรม ๗ มาบูรณาการเข้ากับการบริหารงานในยุคดิจิทัล เพื่อนำเอาองค์ความรู้ที่ได้มาเป็นแนวทางการพัฒนาผู้เรียน พัฒนาการเรียนการสอน และพัฒนาการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา วัดศรีนคราราม อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานีให้สอดคล้องกับแผนพัฒนายุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี อย่างเหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาหลักสัปปุริสธรรม 7 ในพระพุทธศาสนาเถรวาทด้านการบริหารการศึกษา
2. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา วัดศรีนคราราม อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี
3. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา วัดศรีนคราราม อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีการศึกษาเอกสารจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Research) และแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary source) โดยการใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants)

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร บุคลากรทางการศึกษาและนักเรียน ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา วัดศรีนคราราม อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี จำนวน 30 รูป/คน ประกอบด้วย

1. กลุ่มผู้บริหารโรงเรียน	3 รูป/คน
2. ครูในโรงเรียน	10 รูป/คน
3. นักเรียน	17 รูป

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม ผู้บริหาร บุคลากรทางการศึกษาและนักเรียน ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา วัดศรีนคราราม อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี โดยผู้วิจัยได้นำข้อมูลทั้งหมดดำเนินการตรวจสอบแบบสัมภาษณ์ด้านข้อมูล (Data Triangulation) วิธีตรวจสอบคือการตรวจสอบแหล่งของข้อมูล โดยพิจารณาจากแหล่งข้อมูลบุคคลที่แตกต่างกันใน คือ คณะผู้บริหาร คณะครู และนักเรียน

1.3 กลุ่มตัวอย่างที่ให้สัมภาษณ์ ได้แก่ บุคคลที่เป็นแบบอย่างเช่น ผู้บริหารโรงเรียนดีเด่น องค์การทางการศึกษาที่ได้อันดับที่ 1 ของประเทศ บุคคลดีเด่นทางการศึกษา และนักเรียน ตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ในกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ของการวิจัยโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา วัดศรีนคราราม อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี จำนวน 30 รูป/คน โดยใช้เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Random Sampling)

2. เครื่องมือการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล โดยขั้นตอนในการสร้างแบบสัมภาษณ์ เพื่อใช้เป็นกรอบในการสัมภาษณ์ ประกอบด้วย 1. ศึกษาทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ศึกษาวัตถุประสงค์ และ กรอบแนวคิดของเรื่องที่ศึกษา 2. นิยามปฏิบัติการเพื่อสร้างแบบสัมภาษณ์ 3. สร้างแบบสัมภาษณ์ โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ และทดลอง(Try out) ให้ครอบคลุมตามนิยามปฏิบัติการ 4. นำแบบสัมภาษณ์ ไปใช้เป็นแนวทางในการสัมภาษณ์กับคณะผู้บริหารโรงเรียน คณะครู และนักเรียน ที่กำหนดไว้ในการศึกษาครั้งนี้

อย่างไรก็ดี ในการดำเนินการสัมภาษณ์จริงนั้น จะไม่มีการเรียงลำดับของข้อคำถาม แต่จะเปิดโอกาสให้ผู้ถูกสัมภาษณ์แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระเสรี ภายใต้บรรยากาศการสนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบเป็นกันเอง ทั้งนี้เพื่อไม่ให้ผู้ถูกสัมภาษณ์รู้สึกอึดอัด โดยประเด็นที่กำหนดในแบบสัมภาษณ์ เป็นเพียงแนวคำถามในการสัมภาษณ์เท่านั้น ในกรณีที่ผู้ถูกสัมภาษณ์ออกนอกประเด็น จะกระตุ้นให้เข้าสู่ประเด็นในการสัมภาษณ์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ข้อมูลชั้นปฐมภูมิ เก็บข้อมูลจากคัมภีร์พระไตรปิฎกฉบับของมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ฉบับภาษาไทย พุทธศักราช 2539 และคัมภีร์อรรถกถา ใช้ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

3.2 ศึกษารวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เป็นข้อมูลปฐมภูมิของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา วัดศรีนคราราม อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี

3.3 ทำการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) กับคณะผู้บริหาร คณะครู และนักเรียนของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา วัดศรีนคราราม อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ประเด็นปัญหาเป็นตัวตั้ง แล้วหาคำตอบจากข้อมูลที่เก็บและรวบรวมไว้ เพื่อให้เป็นไปตามกรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัยที่ได้ตั้งไว้แล้ว ส่วนข้อมูลสัมภาษณ์ที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ด้วยวิธีการเชิงพรรณนา วิธีการนำเสนอ เป็นการนำเสนอผลการวิจัยแบบเชิงพรรณนา (Descriptive) โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. นำข้อมูลที่ได้จากการทำการสัมภาษณ์ที่เป็นเอกสารสัมภาษณ์ การบันทึกเสียง การบันทึกภาพ ทำการจัดหมวดหมู่โดยใช้วัตถุประสงค์ของการวิจัยแบบออกเป็นประเด็นของการศึกษา เช่น ประเด็นที่ผู้ให้สัมภาษณ์ที่ตรงกัน และแตกต่างกัน เป็นข้อมูลสารสนเทศ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานภาคสนาม

2. นำประเด็นวัตถุประสงค์ทั้ง 3 ข้อ ของการวิจัยมาเป็นตัวกำหนดในการวิเคราะห์ข้อมูลให้ตรงกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยแต่ละข้อ แต่ละด้านของการวิจัย

3. จำแนกองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาในแต่ละบทตามลำดับ และจำแนกองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาภาคสนาม มาสรุปเป็นองค์ความรู้ของการวิจัย เป็นประเด็นที่มีความสำคัญและตอบปัญหาของการวิจัย

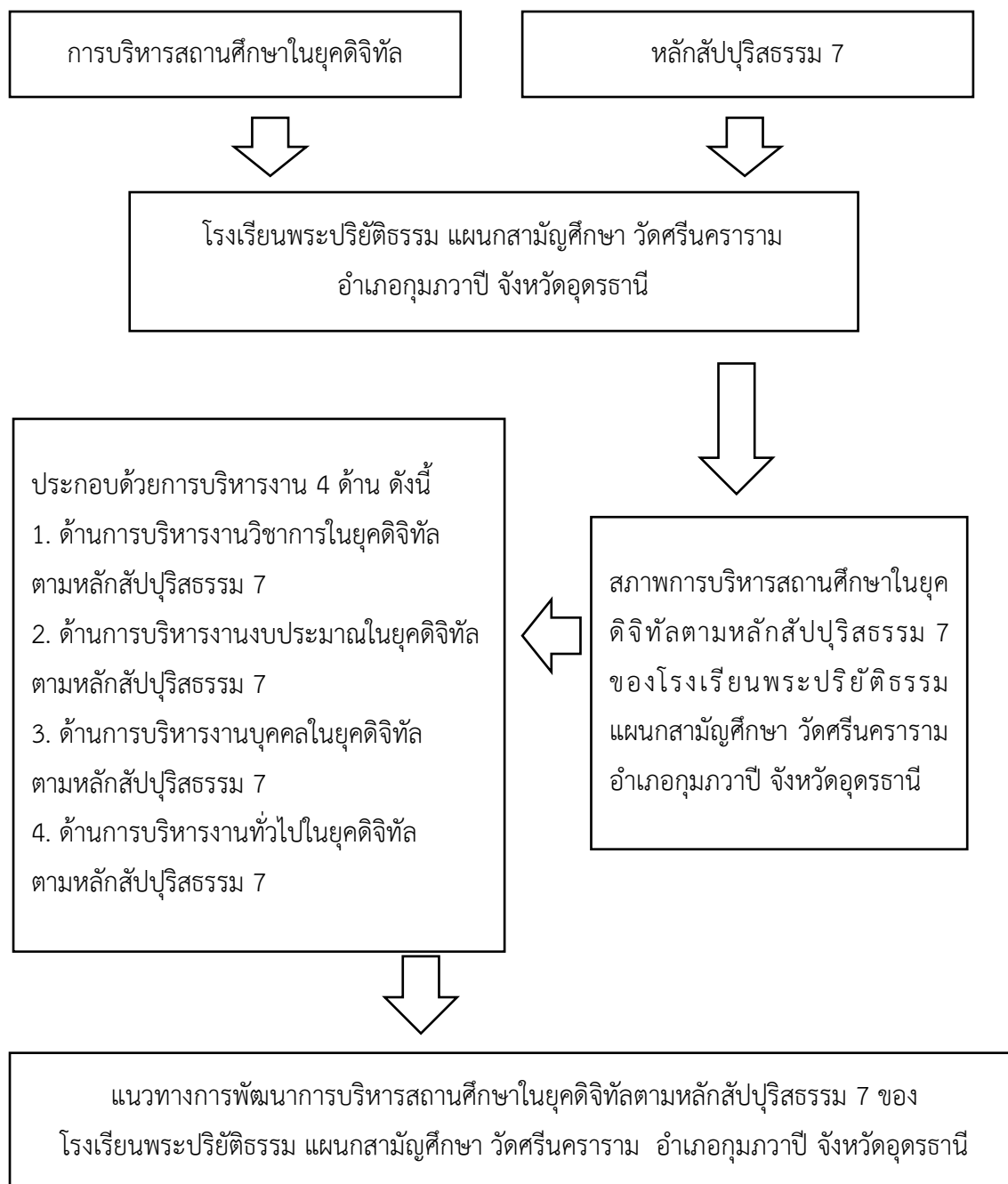
4. สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยนำเสนอสาระสำคัญของการวิจัยมาสรุปโดยการพรรณนา

5. นำผลสรุปของการวิจัยมาสู่การอภิปรายผลการวิจัยเพื่อที่จะได้เข้าใจการเชื่อมโยงรูปแบบของการวิจัย แนวคิดทฤษฎีของการวิจัย งานเขียนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีความสัมพันธ์กันกับเรื่องที่ทำการศึกษาให้เกิดองค์ความรู้ของการวิจัยเพื่อที่จะได้นำไปใช้ให้เกิดผลประโยชน์ได้ง่ายและครอบคลุมของการวิจัย

6. จัดทำข้อเสนอแนะของการวิจัยโดยแบบออกเป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป ซึ่งอาจมีบางประเด็นที่ไม่สมบูรณ์ในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อที่จะได้ศึกษาทำการวิจัยในครั้งต่อไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา วัดศรีนคราราม อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยประกอบด้วย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากศึกษาเอกสารและการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง สามารถสรุป ผลการวิจัยได้ดังนี้

1. หลักสัปปริสธรรม 7 ในพระพุทธศาสนาเถรวาท

1. ธัมมัญญตา รู้จักเหตุ ความรู้จักธรรม หรือ รู้จักเหตุ คือ รู้หลักความจริง รู้หลักการ รู้หลักเกณฑ์ รู้กฎแห่งธรรมตา รู้กฎเกณฑ์แห่งเหตุผล รู้จักวิเคราะห์สาเหตุของสถานการณ์และรู้หลักการที่จะทำให้เกิดผล อาทิ นักเรียนรู้อย่างไร ต้องปฏิบัติอย่างไร ภิกษุรู้หลักธรรมข้อนั้นๆ คืออะไร มีอะไรบ้าง พระมหากษัตริย์ทรงทราบว่าหลักการปกครองตามราชประเพณีเป็นอย่างไร มีอะไรบ้าง รู้อย่างไรจะต้องกระทำเหตุอันนี้ หรือกระทำตามหลักการข้อนี้ จึงจะให้เกิดผลที่ต้องการอันนั้น เป็นต้น

2. อัตถัญญตา รู้จักผล ความรู้จักอรรถ รู้ความมุ่งหมาย หรือ รู้จักผล คือ รู้ความหมาย รู้ความมุ่งหมาย รู้ประโยชน์ที่ประสงค์ รู้จักผลที่จะเกิดขึ้นสืบเนื่องจากการกระทำหรือความเป็นไปตามหลัก เช่น รู้ว่าหลักธรรมหรือภาชิตข้อนั้นๆ มีความหมายว่าอย่างไร หลักนั้นๆ มีความมุ่งหมายอย่างไร กำหนดไว้หรือพึงปฏิบัติเพื่อประสงค์ประโยชน์อะไร การที่ตนกระทำอยู่มีความมุ่งหมายอย่างไร เมื่อทำไปแล้วจะบังเกิดผลอะไรบ้างดังนี้ เป็นต้น

3. อัตตัญญตา รู้จักตน ความรู้จักตน คือ รู้ว่าตัว เรานั้น ว่ามีสถานภาพเป็นอะไร ฐานะ ภาวะ เพศ กำลัง ความรู้ ความสามารถ ความถนัด และคุณธรรม เป็นต้น ว่าขณะนี้ เท่าไร อย่างไร แล้วประพฤติให้เหมาะสม และรู้ที่จะแก้ไขปรับปรุงต่อไป

4. มัตตัญญตา รู้จักประมาณ ความรู้จักประมาณ คือ ความพอดี เช่น ภิกษุรู้จักประมาณในการรับและบริโภคปัจจัยสี่ ศฤกษ์รู้จักประมาณในการใช้จ่ายโภคทรัพย์ นักเรียนรู้จักประมาณ กำลังของตนเองในการทำงาน รัฐบาลรู้จักประมาณการเก็บภาษีและการใช้งบประมาณในการบริหารประเทศ เป็นต้น

5. กาลัญญตา รู้จักกาล ความรู้จักกาล คือ รู้กาลเวลาอันเหมาะสม และระยะเวลาที่จะต้องใช้ในการประกอบกิจ กระทำหน้าที่การงาน เช่น ให้ตรงเวลา ให้เป็นเวลา ให้ทันเวลา ให้พอเวลา ให้เหมาะสม เป็นต้น

6. ปริสัณญตา รู้จักชุมชน ความรู้จักบริษัท คือ รู้จักกลุ่มบุคคล รู้จักหมู่คณะ รู้จักชุมชน และรู้จักที่ประชุม รู้กิจที่ประชุมจะประพฤติดต่อกับชุมชนนั้นๆ ว่า ชุมชนนี้เมื่อเข้าไปหา ต้องทำกิจหรือปฏิบัติแบบนี้จะต้องพูดอย่างไร ชุมชนนี้ควรสงเคราะห์อย่างไร เป็นต้น

7. ปุคคลปโรปรัญญตา รู้จักบุคคล ความรู้จักบุคคล คือ ความแตกต่างแห่งบุคคลว่า มีอหิชาศัย มีความสามารถ มีคุณธรรม เป็นต้น ผู้ใดหยิ่งหรือหย่อนอย่างไร และรู้ที่จะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นๆ ด้วยดี ว่าควรจะคบหรือไม่ จะใช้ จะตำหนิ หรือยกย่อง และแนะนำสั่งสอนอย่างไร เป็นต้น

2. สภาพการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา วัดศรีนคราราม อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี

สภาพการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา วัดศรีนคราราม อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี เป็นการบริหารกิจการของโรงเรียนโดยมีรูปแบบที่มีการแบ่งแยกที่มีความชัดเจนเพื่อที่จะทำให้การบริหารจัดการนั้นมีแบบแผนที่ตรงตามหน่วยงานกำกับการศึกษาคือ กระทรวงศึกษาธิการเข้ามาตรวจสอบรูปแบบการเรียนการสอนได้อย่างชัดเจนตั้งแต่มัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงปีที่ 6 เพื่อสร้างหลักสูตรที่เป็นหลักสูตรกลางที่อุดมศึกษาใช้ในการเรียนการสอนทางโลกและมีการวัดผลการเรียนตามรูปแบบของกระทรวงศึกษาธิการทุกรูปแบบถือว่าเป็นการบริหารกิจการของโรงเรียนอย่างมีรูปแบบและมีความทันสมัยและตอบสนองความต้องการของงานที่เข้ามาตรวจสอบคือกระทรวงศึกษาธิการในขณะเดียวกันทางวัดได้มีการสอนในเรื่องของนักธรรมชั้นตรีโทเอกและเปรียญธรรม 1-2 และเปรียญธรรม 9 ประโยค เพื่อสร้างความเข้าใจให้กับกลุ่มนักเรียนที่มีความสนใจเรียนทั้งทางโลกคือระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงปีที่ 6 ที่มีความต้องการมีความรู้ในเรื่องของธรรมะก็มาเรียนในเรื่องของนักธรรมชั้นตรีชั้นโทและชั้นเอกเพื่อสร้างพื้นฐานความรู้ของนักธรรมและเปรียญธรรมในการสร้างความเข้าใจธรรมะศึกษาที่สูงมากขึ้นในด้านการศึกษาถือว่าการแบ่งแยกที่มีความชัดเจนที่มีการเรียนทั้งทางธรรมและทางโลกควบคู่กันไปด้วยเพื่อสร้างความได้เปรียบในเรื่องของการเรียนรู้ทางโลกในการเข้าใจสังคมและการเรียนรู้หลักธรรมเพื่อเข้าใจการประยุกต์ใช้และการนำไปใช้ในการใช้ชีวิตมากยิ่งขึ้น ส่วนการบริหารงานบุคคลหรือการบริหารทรัพยากรบุคคลภายในองค์กรนั้นมีการบริหารจัดการให้แต่ละคนนั้นได้พิสูจน์ความสามารถในสิ่งที่ตนเองถนัดเพื่อที่จะมีการแบ่งงานให้เกิดขึ้นเพื่อที่จะให้แต่ละคนนั้นทำงานที่ตนเองถนัดทำงานที่ตนเองชอบทางหลักธรรมที่ใช้ในการศึกษาและในขณะเดียวกันนั้นทางโรงเรียนนั้นได้มีการประชุมเป็นประจำทุกๆเดือนเพื่อที่จะทำการวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคหรือเป็นการวิเคราะห์ SWOT เพื่อที่จะทำให้เห็นโอกาสในการบริหารกิจการโรงเรียนให้เกิดการพัฒนามากยิ่งขึ้นการประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นจะเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ที่ต้องการแสดงความคิดเห็นนั้นสามารถนำเรื่องราวหรือการร้องทุกข์ต่างๆในทุกๆกรณีแล้วสามารถร้องทุกข์ได้ถึงในระดับผู้บริหารเพราะในการประชุมประจำเดือนนั้นมีผู้บริหารครูอาจารย์ทุกกลุ่มเข้าร่วมประชุมรวมกระทั่งสภาของนิสิตเพื่อที่จะรับฟังปัญหาของนิสิตนักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนที่เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นตามมาด้วยการประชุมกันเป็นการประชุมเพื่อที่จะวิเคราะห์ SWOT ในการจัดการปัญหาในการแก้ไขปัญหาในการพัฒนาโรงเรียนให้ดียิ่งขึ้นไปนอกจากรูปแบบที่ทางกระทรวงศึกษาธิการเป็นคนกำหนดแล้วในปัจจุบันส่วนเนื้อเรื่องของเครื่องมือเครื่องมือที่ใช้ในการเรียนการสอนนั้นยอมรับว่าในโรงเรียนนั้นมีเครื่องมือเครื่องมือสื่อการเรียนการสอนที่ไม่ทันสมัยเท่าที่ควรทำให้ไม่ตอบสนองความต้องการของกลุ่มนักเรียนเพราะมีเครื่องมือที่ไม่ทันสมัยเพราะปัจจุบันโลกมีการพัฒนาเทคโนโลยีไปอย่างก้าวไกลทำให้การเรียนการสอนยังเป็นรูปแบบดั้งเดิมทำให้เด็กที่เรียนในระบบปัจจุบันนี้ไม่ค่อยมีความสนใจที่จะเรียนเท่าที่ควรเพราะเด็กทุกวันนี้การเรียนผ่านสื่อโซเชียลมีเดียต่าง ๆ นั้นมีความสำคัญการที่ครูแต่ละคนนั้นเป็นผู้ผลิตสื่อเพื่อสร้างความน่าสนใจให้กับผู้เรียนนั้นถือว่ามีความสำคัญยิ่งในการที่จะอบรม

การเรียนรู้ให้ทันสมัยและการผลิตสื่อให้มีความทันสมัยเกิดขึ้นเพื่อที่จะสามารถให้เด็กที่เข้ามาเรียนในโรงเรียนนั้นอยู่ในพื้นที่ที่มีความแตกต่างกันแต่สามารถที่จะเรียนไปพร้อมกันได้และเวลาประเมินผลก็จะทำให้เด็กนั้นมีความรู้ที่มีความเข้าใจในแต่ละรายวิชาตั้งแต่มัธยมปีที่ 1 ถึงมัธยมปีที่ 6 รวมทั้งการเรียนในเรื่องของหลักสูตรหรือธรรมศึกษาไปพร้อมกันด้วย

จากการเข้าร่วมการสัมภาษณ์และการสังเกตการณ์ในการบริหารกิจการของโรงเรียนทำให้ได้ข้อมูลในเรื่องของการบริหารกิจการโรงเรียนเป็นไปด้วยความเรียบง่ายไม่สร้างสภาวะในการตั้งเครียดในการบริหารกิจการของโรงเรียนสภาพของการบริหารโรงเรียนนั้นจึงเป็นการบริหารที่อยู่บนพื้นฐานของการสร้างความร่วมมือกันและหลายกลุ่มหรือการสร้างความร่วมมือสร้างความสำเร็จที่เกิดขึ้นภายในโรงเรียนเพื่อสร้างความ เป็นหนึ่งเดียวในการบริหารกิจการโรงเรียนทั้งผู้บริหารเองต้องเข้าใจบริบทของแต่ละคนและการมอบหมายงานแต่ละด้านให้มีความถนัดให้มีความเหมาะสมรวมทั้งการรับฟังความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชาหรือทุกคนภายในหน่วยงานและองค์กรและการรับเรื่องราวร้องทุกข์เพื่อที่จะทำการวิเคราะห์สภาพปัญหาหรือเป็นการวิเคราะห์ SWOT ที่จะเป็นการหาโอกาสที่จะทำให้การบริหารกิจการโรงเรียนนั้นเกิดการพัฒนาและการต่อยอดและสามารถบูรณาการและประยุกต์เข้ากับเทคโนโลยีในปัจจุบันเพื่อที่จะให้ทันยุคทันสมัยและสามารถก้าวทันโลกได้

3. แนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา วัดศรีนคราราม อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี

1. อัมมัญญตา เป็นการรู้จักหลักธรรมะเพื่อที่จะมาประยุกต์และปรับใช้ในการใช้ชีวิต เช่น การใช้ชีวิตบนทางสายกลางคือมีขมิ้มมาปฏิบัติทำรู้จักเหตุผลที่จะทำให้เราประสบความสำเร็จในเรื่องของหน้าที่การงานการบริหารกิจการต่างๆ รู้ทันเพื่อที่จะทำให้เราเตรียมพร้อมที่จะรับมือและแก้ไขปัญหาต่างๆ เกิดขึ้นในการใช้ชีวิตซึ่งจากการสัมภาษณ์จะเห็นว่าบุคลากรภายในองค์กรนั้นผ่านการฝึกอบรมกิจกรรมการพัฒนาหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเข้ากับการใช้ชีวิตแล้วทำให้รู้จักว่าการกระทำทุกอย่างนั้นเป็นจุดเริ่มต้นที่จะทำให้ได้รับผลตอบแทนที่ดีหรือไม่ดีขึ้นกับขึ้นอยู่กับจุดเริ่มต้นที่ทำให้การทำงานที่ตั้นนั้นต้องรู้จักว่าต้องมีความอดทนและความพยายามมีความบากบั่นรู้จักกฎเกณฑ์และกฎเหตุผลไม่ฝืนกฎไม่ฝืนกฎธรรมชาติไม่ฝืนกฎของการทำงานอยู่ในกรอบอยู่ในระเบียบวินัยเพื่อที่จะทำให้การบริหารงานนั้นเป็นไปในทิศทางเดียวกัน จำเป็นอย่างยิ่งผู้บริหารต้องนำเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับงานโดยตรง ในขณะเดียวกันก็สามารถนำความรู้ใหม่ๆ เข้ามาประยุกต์ใช้ในการทำงาน ตลอดจนแนะนำองค์กรให้นำเอาเทคโนโลยีเข้ามาใช้กับองค์กรให้ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น และในรูปแบบของความเป็นพระสงฆ์นั้นการบริหารโดยใช้หลักธรรมนี้ก็จะทำให้การบริหารงานนั้นมีกฎเกณฑ์และรู้จักการเข้าใจในเรื่องของกฎธรรมตาและเมื่อเกิดปัญหาเกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็นปัญหาที่เล็กไม่ว่าจะเป็นปัญหาที่ใหญ่ก็จะสามารถนำปัญหานั้นมาวิเคราะห์เพื่อที่จะสามารถจัดการและแก้ไขปัญหาได้ เพราะแต่ละคนนั้นทำงานอยู่บนพื้นฐานของความมีสติเมื่อความมีสติย่อมรู้ว่าในกระบวนการของงานอะไรที่เกิดขึ้นนั้นเกิดปัญหาอะไรหรือมีปัญหาอะไรเกิดขึ้นเพื่อที่จะนำปัญหาต่างๆ นั้นเข้าสู่กระบวนการในการ

จัดการปัญหาเพื่อที่จะทำให้ปัญหานั้นได้ขึ้นขายลงหลักธรรมในข้อนี้เป็นหลักธรรมที่ทำให้เราลงมือทำรู้จักเหตุว่าทำไมเราต้องเข้าไปจัดการปัญหาทำไมเราต้องเข้าไปเคลียร์ปัญหาและเมื่อเราจัดการปัญหาได้แล้วเป็นเหตุเริ่มต้นที่ดีไหมถ้าเราลงมือทำด้วยความดีด้วยสิ่งดีๆผลที่ตามมาจะได้รับในสิ่งที่ดีในทางพระพุทธศาสนาแล้วการรู้จักเหตุรู้จักผลถือว่ามีสติในการใช้ชีวิตได้เป็นอย่างดี

2. อุตถัญญตา หลักธรรมในข้อนี้จะทำให้เรามีสติในการใช้ชีวิตเพราะเรารู้จักผลที่ตามมาหลังจากที่เราลงมือทำหรือวันนี้เราลงมือทำอะไรไปแล้วในอนาคตเราจะได้รับผลที่ตามมาเป็นอย่างไรแน่นอนครับทุกคนต้องการที่จะได้รับความสุขและสิ่งที่ดีๆเกิดขึ้นในการดำเนินชีวิตการรู้จักผลหรือรู้จักความหมายที่จะเกิดขึ้นต้องมีสติในการประกอบอาชีพต้องมีสติในการทำการงานหรือในการบริหารกิจการต่างๆ และเมื่อโลกก้าวเข้าสู่ยุคดิจิทัล ผู้นำก็ต้องก้าวหน้าตาม และปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับการทำงานในยุคนี้ให้ได้ ผู้นำที่ดีนั้นจะสามารถนำพาองค์กรไปได้อย่างถูกต้องทิศทาง และสร้างให้องค์กรประสบความสำเร็จในที่สุด สิ่งสำคัญต้องมีสติมาประกอบการตัดสินใจทุกๆสิ่งอย่างเพื่อที่จะทำให้การตัดสินใจนั้นไม่มีผลกระทบในเรื่องร้ายกับผู้ได้บังคับบัญชาหรืองานที่ทำในเรื่องของการรู้จักผลที่ตามมา รู้จักผลที่พึงประสงค์ รู้จักความหมายและรู้จักความมุ่งหมายต่างๆทำให้เราเห็นทิศทางเมื่อเห็นที่ทางแล้วทุกคนก็จะสามารถเดินตามทางที่วางไว้หรือที่กำหนดไว้เข้าสู่ประสบความสำเร็จซึ่งแต่ละที่แต่ละหน้ที่นั่นมีหน้ที่ที่มีความรับผิดชอบที่ทางกันแน่นอนว่าหน้ที่ที่รับผิดชอบแตกต่างกันนั้นย่อมมีผลที่จะได้รับแตกต่างกันเช่นเคยทำให้การลงมือปฏิบัติหรือการทำงานต้องมีสติถึงผลที่จะตามมาเพื่อที่จะทำให้การดำเนินชีวิตหรือการทำงานนั้นประสบความสำเร็จอย่างง่ายดาย

3. อัตตัญญตา หลักธรรมในข้อนี้เป็นเรื่องของความรู้จักตนเอง รู้ว่าสภาวะของตนเองและความสามารถของตนเองอยู่ในระดับอะไรและความถนัดของตนเองเป็นอย่างไรอยู่บนพื้นฐานของความดีและความมีคุณธรรมเพราะการทำงานร่วมกับคนอื่นหรือการบริหารงานนั้นในฐานะที่เป็นผู้บริหารต้องรู้จักว่าลูกน้องของตนเองทุกๆคนนั้นมีวุฒิการศึกษาที่มีความแตกต่างกันการบริหารงานที่ดีต้องปรับคนและที่มีความสามารถที่มีความแตกต่างกันนั้นให้อยู่กับงานที่เขาเหล่านั้นเกิดความถนัดและความชอบ และผู้บริหารการรู้จักอัปเดตความรู้ที่เหมาะสมให้กับลูกน้องอย่างสม่ำเสมอ หลายองค์กรมีระบบการแชร์ข้อมูลตลอดจนประสบการณ์ในหลายๆรูปแบบ เพื่อที่จะทำให้แต่ละคนเมื่อได้รับงานที่ตนเองถนัดและตนเองชอบตรงกันสาขาที่เรียนมาตรงกับความรู้ตรงกับความสามารถผลงานที่ได้รับออกมาจากงานหรือผลงานจากการทำงานของแต่ละคนนั้นย่อมเป็นสิ่งที่มีความสามารถประเมินและวัดผลได้ดีและเป็นที่พึงพอใจของหน่วยงานอื่นๆด้วยในฐานะที่เป็นคนคนหนึ่งต้องรู้ว่าตนเองรักอะไรชอบอะไรเกลียดอะไรและทำอะไรที่สุดเพื่อที่จะทำให้รู้ว่าสิ่งที่ตนเองรักสิ่งที่ตนชอบนั้นเป็นสิ่งที่สามารถตอบสนองความต้องการในชีวิตได้ในฐานะที่เป็นคุณครูการให้ข้อมูลข่าวสารกับกลุ่มเด็กที่เราสอนไม่ว่าจะเป็นอยู่ในระดับมัธยมปีที่ 1 ถึงปีที่ 6 นั้นไม่ใช่เพียงแค่ถามว่าอนาคตอยากเป็นแต่ต้องถามว่าอนาคตอยากมีคุณภาพชีวิตแบบไหนเพื่อที่จะเป็นการเปิดกว้างความคิดที่มีความสร้างสรรค์ในโลกปัจจุบันมีอาชีพมากกว่า 15,000 ชีพซึ่งอาชีพแต่ละอาชีพนั้นมีความแตกต่างกันและสามารถสร้างคุณภาพชีวิตของการใช้ชีวิตของประชาชนในโลกนี้มีความที่ดีได้เหมือนกันไม่เฉพาะเจาะจงเฉพาะอาชีพที่

ปิดกั้นความคิดสร้างสรรค์การรู้จักตนเองนั้นต้องเป็นการให้ความรู้เป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิตบางคนเรียนมายังค้นพบตัวเองไม่เจองานกว่าที่จะได้หาความรู้หาข้อมูลข่าวสารหรือการเรียนรู้ตลอดชีวิตจนค้นพบว่าตนเองชอบอะไรก็ทำอะไรเพื่อที่จะทำให้การดำเนินชีวิตมีความสุขจริงๆในการใช้ชีวิตที่เกิดขึ้น

4. มัตตัญญูตา หลักธรรมในข้อนี้เป็นการใช้ชีวิตบนทางสายกลางบนความพอดีซึ่งประกอบด้วยการมีสติในการใช้ชีวิตถ้าเป็นพระสงฆ์ก็จะบริโภคนในเรื่องของปัจจัย 4 ในสิ่งที่มีความจำเป็นต่อการปกครองในเรื่องของเพศบรรพชิตเพื่อที่จะเป็นการเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้มีความเจริญรุ่งเรืองและเป็นการประกาศธรรมะเพื่อที่จะเป็นการจัดการปัญหาและแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนที่มีความต้องการปลดทุกข์หรือหาทางออกจากการใช้ชีวิตที่มีปัญหารุมเร้าหรือหาทางออกจากชีวิตไม่เจอในฐานะที่เป็นฆราวาสการรู้จักหลักธรรมในข้อนี้จะทำให้รู้จักกันหารเศรษฐกิจในชีวิตรประจำวันให้เกิดความสมดุลมากยิ่งขึ้นรู้จักว่าอะไรคือสิ่งที่มีความจำเป็นต่อชีวิตจริงๆอะไรคือสิ่งที่เป็นเพียงความอยากการรู้จักความพอดีนอกจากจะเป็นการบริหารชีวิตทั้งทางโลกทั้งทางธรรมได้ดีในขณะเดียวกันการเดินทางสายกลางก็ถือว่าเป็นการใช้ชีวิตอยู่บนพื้นฐานของความไม่ประมาทและการใช้ชีวิตบนเศรษฐกิจพอเพียงก็ถือว่าเป็นความพอดีในการใช้ชีวิตคือเรานึกถึงการที่ไม่ทำให้ตนเองลำบากไม่ทำให้คนอื่นลำบากและทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับผิดชอบในขณะเดียวกันการใช้ชีวิตนั้นต้องมีความสุขกับสิ่งที่มีเพื่อที่จะทำให้เราได้เสพความสุขจริงๆในการใช้ชีวิตมากยิ่งขึ้นความพอดีเป็นสิ่งที่ทำให้การทำงานนั้นไม่หนักมากไม่เบาเพราะต้องนึกถึงว่าไม่ลำบากกันเองด้วยเพราะการทำงานที่รู้จักพักผ่อนหรือการทำงานที่ทำให้ตัวเองมีความสุขนั้นจะทำให้ร่างกายนั้นได้รับการพักผ่อนที่ดีไม่ใช่เป็นการหาเงินมาเพื่อที่จะมารักษาตนเองในบั้นปลายชีวิตความพอดียังสามารถประยุกต์และปรับใช้กับทุกๆกิจกรรมเพราะจะทำให้ทุกๆกิจกรรมนั้นประสบความสำเร็จและสามารถตอบสนองความต้องการทั้งการบริหารงานที่อยู่บนพื้นฐานของความพอดีและการใช้ชีวิตของความพอดี

5. กาลัญญูตา หลักธรรมในข้อนี้เป็นการบริหารเวลาที่มี 24 ชั่วโมงให้เกิดความสมดุลในการใช้ชีวิตคนในโลกปัจจุบันนี้มีเวลาเท่ากันแต่คนที่บริหารเวลาเป็นจะทำให้เกิดคำว่าประสบความสำเร็จในชีวิตถ้าเอาคำว่าประสบความสำเร็จในชีวิตเป็นการวัดด้วยเงินทองคนบางคนมี 24 ชั่วโมงเท่ากันแต่สามารถสร้างรายได้วันละหลายล้านบาทได้แต่เทียบกับคนบางคนมี 24 ชั่วโมงเท่ากันแต่กลับสร้างรายได้วันละแค่ 300 บาทเท่านั้นทั้งหมดนี้ขึ้นอยู่กับความรู้และการบริหารเวลาของแต่ละคนที่มีความแตกต่างกันและในการบริหารงานนั้นการที่เป็นคนรู้ในเรื่องของการเวลาและการเวลานั้นการเป็นคนตรงต่อเวลาถือว่าเป็นคนที่มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่การงานต่อสิ่งที่ได้รับมอบหมายการทำงานที่มีการกำหนดระยะเวลาในการทำงานนั้นมีการมากยิ่งขึ้นถ้าทำงานเสร็จก่อนเวลาจะเป็นข้อดีเพราะจะทำให้เราได้ทำการตรวจสอบเมื่อมีข้อผิดพลาดในงานที่ได้รับมอบหมายก็จะทำการปรับปรุงและแก้ไขข้อบกพร่องหรือข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นในงานนั้นและถ้าทำงานเลยเวลาถ้าเกิดงานนั้นผิดพลาดก็จะทำให้คุณเสียโอกาสไปอย่างได้ง่ายตายการบริหารเวลาการใช้เวลาการให้มีความเหมาะสมและเมื่อโลกไร้พรมแดนมากขึ้นเท่าไร ยิ่งติดต่อกันข้ามเชื้อชาติ ข้ามภาษา ข้ามวัฒนธรรมมากขึ้น ผู้นำที่รู้หลายภาษาในยุคนี้จึงย่อมได้เปรียบ การพัฒนาศักยภาพภาษาในยุคปัจจุบันจึงมี

ความจำเป็นสำหรับผู้นำ ในการติดต่อสื่อสารการทำงาน นั้นถือว่าเป็นสิ่งที่มีความสำคัญเพราะในการทำงานทุกสิ่งอย่างนั้นต้องรู้ว่าอะไรคืองานที่มีความสำคัญอะไรที่มีงานที่มีความจำเป็นเพื่อที่จะทำให้การทำงานการจัดการงานนั้นเป็นไปตามระเบียบแบบแผนนึกถึงงานสำคัญและจำเป็นก่อนก่อนที่จะทำงานที่ไม่สำคัญและไม่จำเป็นเพื่อที่จะทำให้งานนั้นทันต่อระยะเวลาที่มีการกำหนดขึ้นและหลักธรรมข้อนี้ถ้ารู้จักการประยุกต์ปรับใช้ในการใช้ชีวิตที่ดียอมทำให้ทุกกิจกรรมตั้งแต่การบริหารเวลาตั้งแต่การทานอาหารเป็นการบริหารกิจกรรมของตนเองตั้งแต่ตื่นนอนจนถึงเข้านอนอย่างเป็นระบบซึ่งส่งผลในเรื่องของสุขภาพร่างกายที่มีความแข็งแรงและแข็งแกร่งการบริหารเวลาในองค์กรเป็นความรับผิดชอบเช่นการเข้างานตรงต่อเวลาและการทำงานตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดหรือเสร็จก่อนกรอบระยะเวลาเพื่อตรวจสอบและความถูกต้องของงานก็จะทำให้คนคนนั้นประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานในหลักธรรมข้อนี้สามารถประยุกต์ใช้ได้ทั้งการใช้ชีวิตและการทำงานสามารถประยุกต์ได้ทั้งทางโลกและทางธรรมเพื่อที่จะทำให้ชีวิตนั้นมีกรอบมีแบบแผนมีระเบียบและทำให้ชีวิตนั้นมีสิ่งที่ดีเกิดขึ้นได้ดีด้วยการบริหารเวลาที่เป็น

6. ปรีชาญาณ หลักธรรมในข้อนี้เป็นการวางตัวที่บริบททางสังคมของแต่ละคนนั้นมีความแตกต่างกันเพื่อที่จะทำให้การวางตัวในทางสังคมนั้นเป็นที่ถูกตาต้องใจหรือเป็นที่เคารพนับหน้าถือตาในฐานะที่เป็นเพศบรรพชิตนั้นการเข้าสังคมในที่ชุมชนต่างๆการปฏิบัติตัวตามทำตามพระวินัยทางพระพุทธศาสนานั้นยอมทำให้เกิดความเลื่อมใสในการดำเนินและใช้ชีวิตไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมทางสังคมต่างๆเช่นการทำบุญการออกไปนอกสถานที่การแสดงทำการเดินทางทำกิจวัตรประจำวันต่างๆถ้าอยู่บนพื้นฐานอยู่ตามกรอบพระวินัยทางพระพุทธศาสนาแล้วยอมทำให้เกิดความน่าศรัทธาความน่าเลื่อมใสกับผู้ที่พบเห็นกับฆราวาสญาติโยมในพื้นที่ในขณะเดียวกันนั้นถ้าพระสงฆ์มีความน่าเชื่อถือน่าศรัทธาแล้วการขอความร่วมมือในกิจกรรมบุญประเพณีต่างๆที่เกิดขึ้นภายในชุมชนย่อมประสบความสำเร็จด้วยการความสามัคคีที่มีต่อพระอาจารย์บางรูปหรือรูปนั้นหรือความเป็นหนึ่งเดียวของพระสงฆ์นั้นการวางตัวในสังคมนั้นบริบทที่มีความแตกต่างกันนั้นเป็นการที่ใช้ชีวิตบนพื้นฐานการมีสติรู้จักว่าชุมชนนี้เป็นชุมชนที่ต้องแต่งกายแบบไหนในฐานะที่เป็นญาติโยมเช่นการไปงานศพการไปงานแต่งงานการไปร่วมงานฉลองการไปทำงานกิจกรรมต่างๆนั้นถ้ารู้จักกิริยาหรือการประพฤติที่มีต่อชุมชนต่างๆยอมทำให้คนคนนั้นประสบความสำเร็จได้รับการยกย่องได้รับโอกาสใหม่ๆเกิดขึ้นในการใช้ชีวิตอย่างแน่นอนถือว่าเป็นหลักธรรมที่มีการระวางตัวในการใช้ชีวิตเป็นกรอบที่ดีในการประยุกต์ใช้ชีวิตโดยการคำนึงหรือการเอาใจเขามาใส่ใจเราหรือสังคมเป็นสิ่งที่มีการกำหนดบริบททางสังคมอีกชั้นหนึ่งเพื่อที่จะทำให้เราประพฤติตนอยู่บนพื้นฐานของความดีการเป็นคนดีนั้นจะสามารถเข้ากับทุกๆสังคมได้เป็นอย่างดีเพราะการเป็นคนดีจะทำให้เรารู้จักหน้าที่ที่รับผิดชอบรู้จักการวางตัวรู้จักการพูดการใช้คำพูดต่างๆเพื่อที่จะทำให้เกิดความพึงพอใจในหน้าที่การงานหรือเกิดความพึงพอใจกับผู้ที่คบหาและพูดคุยกัน

7. ปุคคโลปรปรีชาญาณ หลักธรรมในข้อนี้เป็นการสร้างคุณธรรมให้เกิดขึ้นภายในองค์กรไม่ว่าจะเป็นในฐานะที่เป็นผู้บริหารการมีคุณธรรมในการบริหารองค์กรที่ดียอมทำให้องค์กรนั้นได้มีแบบแผนในการดำเนินชีวิตและการบริหารงานโดยมีหลักคุณธรรมเข้ามาเกี่ยวข้องจะทำให้ได้งานที่มีประสิทธิภาพไม่เกิดการ

ประจวบของลูกน้องเพื่อหวังการเลื่อนยศเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่งแต่ทุกคนต้องพัฒนาและแข่งขันกันด้วยฝีมือ และแรงงานนี้เกิดขึ้นในขณะเดียวกันนั้นในฐานะที่เป็นผู้บริหารกิจการต่างๆต้องมีอธยาศัยดีกับลูกน้องทุกกลุ่ม ทุกฝ่ายเพื่อที่จะสร้างความร่วมมือกันสั่งการหรือการมอบหมายงานนั้นให้ประสบความสำเร็จและไม่สร้าง สภาวะอันตึงเครียดให้เกิดขึ้นภายในองค์กรและคำในข้อนี้ยังบ่งบอกในเรื่องของการมีอธยาศัยดีที่จะทำให้ทุก คนสามารถเข้าถึงได้และสามารถพูดคุยกันได้และสามารถเป็นที่รับเรื่องราวร้องทุกข์ต่างๆที่จะเป็นการหาทาง ออกการจัดการปัญหาการแก้ไขปัญหามาจากผู้ใต้บังคับบัญชาหรือลูกน้องให้เข้าสู่ป่าเจ้านายได้ไม่มีระเบียบ แบบแผนเยอะซึ่งเป็นการบริหารจัดการที่เป็นการเข้าใจปัญหาและเข้าถึงปัญหาทุกๆปัญหาได้เป็นอย่างดีใน ในฐานะที่เป็นบุคลากรภายในองค์กรการมีอธยาศัยดีต่อเพื่อนร่วมงานหรือการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อน ร่วมงานนั้นย่อมสร้างบรรยากาศในการทำงานที่มีแต่ความสุซอยากจะมีกิจกรรมร่วมกันเช่นกันทานข้าวเที่ยง ร่วมกันกิจกรรมสังสรรค์ต่างๆร่วมกันเพื่อสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีเพื่อเป็นการรู้จักกันให้มากขึ้นการที่หน่วยงาน และองค์กรมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีเกิดขึ้นภายในหน่วยงานมีบรรยากาศที่ดีในการทำงานการทำงานที่มีการ ช่วยเหลือซึ่งกันและกันจะเป็นการแบ่งเบาภาระหน้าที่ของเพื่อนและทำให้งานนั้นประสบความสำเร็จได้ดียิ่งขึ้น และบริหารในยุคดิจิทัลควรมีทักษะในการแก้ไขปัญหาที่ไม่ใช่แต่เรื่องคนเท่านั้นแต่เรื่องเทคโนโลยีก็มีความ จำเป็นอย่างยิ่ง ต้องเข้าใจเทคโนโลยี และเรียนรู้ในการแก้ไขปัญหาให้เป็น หรือหากเทคโนโลยีแก้ไขไม่ได้จริงๆ ก็ต้องรู้จักมีไหวพริบในการหาวิธีทางอื่นในการแก้ปัญหาแทน เพราะองค์กรที่จัดการปัญหาได้ไว้นั้นย่อม สามารถพัฒนาไปได้ก้าวไกลและไวกว่า และในขณะเดียวกันนั้นการที่คนคนดังมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีจะทำให้มี เพื่อนมากมีสหายมากที่จะทำให้การติดต่อประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆเป็นไปด้วยความเรียบง่ายยังเป็น องค์กรในเรื่องของการศึกษาแล้วการหาเด็กนักเรียนหรือการประชาสัมพันธ์หน่วยงานองค์กรถ้าคนมีมนุษย สัมพันธ์ที่ดีนั้นย่อมเป็นบุคคลที่สามารถดึงดูดสิ่งดีๆคนดีๆเข้าสู่องค์กรได้เป็นอย่างดีการติดต่อการ Connect กับหน่วยงานภายนอกก็จะได้รับของความช่วยเหลือความร่วมมือเพื่อที่จะทำให้งานนั้นประสบความสำเร็จ ด้วยดีเพราะการมีมนุษยสัมพันธ์การมีคุณธรรมและการที่ทำงานตามความสามารถเป็นการวัดผลงานที่เกิดจาก ความสามารถจริงๆ

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาวิจัยการศึกษาการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของ โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี มีประเด็นที่สำคัญและน่าสนใจ นำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา วัดศรีนคราราม อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลตามหลัก สัปปุริสธรรม 7 ของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดอุดรธานี มีการ นำเอาสัปปุริสธรรม 7 คือ ธัมมัญญู รู้จักเหตุ, อตถัญญูตา, รู้จักผล อตตัญญูตา, รู้จักตน มตตัญญูตา, รู้จัก

ประมาณกาลัญญูตา, รู้จักกาลปรีสัณญูตา รู้จักชุมชน และบุคคลัญญูตา รู้จักบุคคล มาประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษาทั้ง 4 ภาระงาน คือ ด้านงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป ซึ่งผลการวิจัยที่ได้ศึกษาในครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระปลัดอภิสิทธิ์ ธีรปณฺโญ (เล็กภิญโญ) (2560 : บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในจังหวัดขอนแก่น” ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ภาพรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยในการปฏิบัติสูงสุด คือ ด้านการบริหารตามหลักธัมมัญญูตา รองลงมา คือ ด้านการบริหารตามหลักกาลัญญูตา ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติต่ำสุด คือ ด้านการบริหารตามหลักบุคคลปโรปรัญญูตา และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาภาณุวัฒน์ แสนคำ (2558 : บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง “การบริหารตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดลำปาง” ซึ่งผลการวิจัยโดยรวมอยู่ในรูปแบบที่ทุกกระบวนการศึกษาการบริหารงานนั้นได้นำหลักธรรมที่มีความเหมาะสมมาปรับใช้เพื่อการพัฒนาที่ดีขึ้นตามยุคสมัย และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวรรณนา มีเดช (2555 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารงานบุคคลตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอดาเกี๋ย จังหวัดนครสวรรค์” ซึ่งผลการวิจัยโดยรวมและรายด้านมีความสอดคล้องและส่งเสริมกันในด้านการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในการบริหารงาน

2. ผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา วัดศรีนคราราม อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนถึงมีตำแหน่งหน้าที่ที่แตกต่างกัน แต่เข้าใจในระบบการบริหารจัดการภาระงานไม่เท่ากัน ซึ่งต้องมีรูปแบบในการบริหารจัดการอย่างสามัคคีร่วมด้วยช่วยกัน และร่วมกันศึกษาให้เข้าใจในการนำหลักสัปปุริสธรรม 7 มาบูรณาการเข้ากับการบริหารงานเพื่อให้ภาระงานบรรลุวัตถุประสงค์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวรรณนา มีเดช (2555 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารงานบุคคลตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอดาเกี๋ย จังหวัดนครสวรรค์” พบว่า จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่รับผิดชอบ โดยภาพรวมแตกต่างกัน แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระปลัดอภิสิทธิ์ ธีรปณฺโญ (เล็กภิญโญ) (2560 : บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดขอนแก่น” พบว่าผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา วัดศรีนคราราม อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี จำแนกตาม ตำแหน่งหน้าที่ โดยภาพรวม ซึ่งมีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน

3. ประสพการณ์ในการทำงานที่ต่างกันของบุคลากร ในวัดศรีนคราราม อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี มีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา วัดศรีนคราราม อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานีแตกต่างกันเพราะการใช้เทคโนโลยีที่มีความแตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา วัดศรีนคราราม อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี ยังไม่เข้าใจเกี่ยวกับการนำหลักสัปปุริสธรรม 7 มาบูรณาการใช้ในการบริหารจัดการการศึกษาไม่เท่ากันเพราะความรู้ด้านหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไม่เหมือนกัน และยังมีประสพการณ์ในการบริหารงานไม่เท่ากัน จึงทำให้ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นแตกต่างกัน ทั้งนี้เพื่อให้การบริหารงาน บรรลุไปตามวัตถุประสงค์เดียวกัน จะต้องหมั่นประชุมปรึกษาหารือวางนโยบาย ร่วมกันกำหนดแผนงานอยู่เสมอ โดยมุ่งเน้นพัฒนาส่งเสริมทักษะวิชาการและทักษะชีวิตของผู้เรียนปฏิบัติงานโดยเคารพรักในจรรยาบรรณวิชาชีพ ใส่ใจ และมุ่งมั่นเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อภาระงานของตน จึงเป็นสาเหตุให้สถานภาพด้านประสพการณ์การทำงาน มีการปฏิบัติที่ต่างกันซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรุณ ชุขพิมพ์ (2555 : บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ภาวะผู้นำตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา วัดศรีนคราราม อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี” พบว่าบุคลากรที่มีประสพการณ์การปฏิบัติหน้าที่ที่ต่างกันมีความคิดเห็นในภาพรวม มีความคิดเห็นแตกต่างกันหลายด้าน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี ผู้วิจัยมี ข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในเชิงนโยบาย

1) สถานบันหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาควรสนับสนุนให้ส่งเสริมการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชนเพื่อเป็นสร้างโอกาสเป็นแหล่งเรียนรู้ที่เป็นสาธารณะในการช่วยเหลือประชาชนในชุมชนทุกช่วงอายุและทุกสาขาอาชีพ

2) ควรส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์อันดี ระหว่างผู้บริหาร ครูผู้สอน และบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาเช่น การจัดกิจกรรมร่วมกัน เพื่อสร้างรูปแบบการทำงานที่เป็นกันเองและต้องพัฒนาความรู้ความสามารถให้มีความเหมาะสมกับงาน

3) ควรใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่ทันสมัยตอบสนองความต้องการของนิสิต เพื่อเพิ่มมาตรฐานการปฏิบัติงานและการเรียนการสอนที่ทันสมัย

2. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1) สถานบันหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องสนับสนุนให้ส่งเสริมการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชนและระบบเทคโนโลยีการสื่อสาร ข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัย และประยุกต์ใช้หลักสัปปุริสธรรม 7

2) ส่งเสริมให้มีการรายงานผลการบริหารการเงินโดยใช้ระบบคอมพิวเตอร์อย่างเป็นระบบถูกต้อง สามารถตรวจสอบได้ โดยใช้หลักสัปปุริสธรรม 7 เป็นเกณฑ์

3) ส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้บริหาร ครูผู้สอน และบุคลากรทางการศึกษาใน สถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3)*

พ.ศ. 2553. กรุงเทพมหานคร: ราชกิจจานุเบกษา 116

กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579*. กรุงเทพมหานคร: บริษัทพริก หวานกราฟฟิค จำกัด.

กองพุทธศาสนศึกษา. (2557). *คู่มือปฏิบัติงานโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พุทธศักราช 2557*.

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.

พระปลัดอภิสิทธิ์ อธิปญโญ (เล็กภิญโญ). (2560). *การศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษา ตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในจังหวัดขอนแก่น*.

วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระมหาภาณุวัฒน์ แสนคำ. (2558). *การบริหารตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม*

แผนกสามัญศึกษา จังหวัดลำปาง. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.

พิรุณวรรณ กิตติคุณ. (2560). *การปฏิรูปประเทศตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560*.

กรุงเทพมหานคร: สำนักวิชาการ.

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ. (2557). *แผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการการพัฒนาศึกษาโรงเรียน*

พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พ.ศ. 2553 - พ.ศ.2557. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สำนักงาน พระพุทธศาสนาแห่งชาติ.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560*.

กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.

สุวรรณนา มีเดช. (2555) *การบริหารงานบุคคลตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอตาคลี*

จังหวัดนครสวรรค์. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิต วิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

- อรนุช โขพิมพ์.(2555) *ภาวะผู้นำตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น*. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- เอกชัย กี่สุขพันธ์. (2561). *การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล โครงการสานพลังประชารัฐ*. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 20 มีนาคม 2564.แหล่งที่มา: <http://www.trueplookpanya.com/knowledge/content/52232/.html> .